

Ze hoopten dat Tim zich niet zou herinneren, hij was nog zo klein. Maar die hoop bleek tevergeefs.

Hier vertellen de ouders van een door Robert M misbruikt kind hun verhaal. Omdat mensen moeten weten dat een goede behandeling heel belangrijk is.

‘Hij was nog zo jong... Kon nauwelijks praten. Wat herinnert hij zich? Tim*, het zoontje van Louisa en Thom, werd vanaf dat hij ongeveer anderhalf jaar oud was misbruikt door Robert M. Het misbruik duurde een jaar.

Naarstig zochten zijn ouders naar informatie over behandelingen: wat doe je als een jong kind ernstig seksueel misbruikt wordt? Uiteindelijk vonden ze zelf de juiste hulp en kwamen er gaandeweg achter dat hun kind wel degelijk herinneringen had.

De behandeling is nu afgerond en ze willen hun verhaal delen: ‘Sommige mensen zijn sceptisch over therapie; bang voor het wat losmaakt misschien. Doordat wij de juiste hulp vonden staan we sterker voor Tim, en: we hebben ons kind terug.’

‘Ik denk wel eens dat ik gestraft ben voor mijn openheid en mijn “politieke correctheid”,’ verzucht Louisa. ‘De eerste keer dat ik naar de crèche ging, twijfelde ik of het wel de juiste plek was voor onze zoon. De sfeer was warm, maar het voelde niet 100 procent goed. Ik weet het niet, ik aarzelde. Na een paar maanden kwam Robert op de crèche werken. Robert was aardig, kon goed praten, maar was op een bepaalde manier ook anders. Nu heb ik veel vrienden die wat anders zijn, excentriek zijn. Ik dacht dat hij ook een vriend was. Uiteindelijk kwam hij bij ons thuis babysitten.’

Wat als...

Later las ik in kranten reacties van andere mensen, mensen die zeiden dat ze nooit een man, laat staan een buitenlander, op hun kind zouden laten passen. Wat als ik naar mijn eerste gevoel geluisterd had? Wat als ik mijn kind NIET op die crèche zou hebben gebracht? Ik heb niet geluisterd naar mijn eerste gevoel en daardoor mijn kind in gevaar gebracht. Tegelijk weet ik dat ik zo niet moet denken, zo kan ik niet leven.

Maar toch... waar zouden we zijn als dit allemaal niet gebeurd was? Als mijn kind nog heel was, niet stukgemaakt? Ik heb inmiddels besloten: voortaan volg ik ALTIJD mijn gevoel, ook als dit minder “politiek correct” is.

‘Begint Tim nu over Robert M., dan verlammen we niet meer’

Door het hoger beroep eerder dit jaar, werd alles weer opgerakeld voor Louisa en Thom. ‘We doorleefden alles voor de tweede keer. Ik vind het nog steeds zwaar iemand te vertellen wat er gebeurd is met ons kind, maar ergens raak je er ook aan gewend of zo. We zijn er in gegroeid denk ik. Tijdens het hoger beroep zien ook sommige ouders elkaar weer. ‘Je spreekt elkaar wel, maar niet echt over therapie. Je zit allemaal in zo’n emotioneel proces, bent zo kwetsbaar,’ reageert Thom.

Leven in onzekerheid

Tot Louisa en Thom de spreekrechtverklaringen van enkele ouders lezen in 'Recht van Spreken', het boek van hun advocaat Richard Korver.

Thom: 'Ons viel op dat veel ouders het misbruik van hun kind voor zichzelf houden. Het niet delen met hun omgeving of er niet met hun kind over praten. Dat is een persoonlijke keuze en een worsteling die ik zeer goed begrijp.'

'Maar in die verhalen, tussen de regels door, lazten we ook hoeveel druk het niet delen, het er niet over praten, op een leven legt. Die druk wordt niet minder: je kind groeit op, gaat naar school, leert anderen kennen en gaat er misschien wel uit zichzelf over praten. Hoe ga je daar mee om? Je leeft in zo'n onzekerheid.'

'Dat is zwaar voor ouders, maar ook voor een kind. Je gaat je kind mogelijk overdreven beschermen, vraagt je af of bepaald gedrag door het misbruik komt of niet. Nu, ruim tweeënhalft jaar nadat het misbruik uitkwam, na twee jaar van therapie voor ons alle drie, staan we sterker. Het geeft ons het gevoel dat we meer invloed hebben op wat nog op ons afkomt.'

Het R-woord

Begint Tim nu over Robert M., dan verlammen we niet meer. Laatst nog, een vrijdagavond, we zaten te eten en ik vroeg hem naar zijn schooldag. "Robert is een pestvogel", zei hij stellig. 'Robert is geen kanjer'. Hij had het over het pestprotocol, daar waren ze in de klas mee bezig. 'Klopt, Robert is een pestvogel', zei ik. Ik schrok niet, zakte niet door de grond: Hij heeft het R-woord gezegd! We kunnen er nu goed op reageren, dankzij de behandeling. Hij kan er over praten als hij het nodig heeft; hij weet dat wij het weten en wij weten dat hij het weet. We kunnen er op doorgaan, het een naam geven en in een kader plaatsen.'

'Ons kind, misbruikt. Misbruikt door de man die hem verzorgde op crèche, misbruikt door de man die bij ons thuis op hem paste'

Zondagmiddag 10 december 2010. Louisa, zwanger van hun tweede kind, bezoekt met Tim familie in het buitenland. Thom zou later volgen, zodat ze kerst gezamenlijk kunnen vieren. Die middag is hij niet thuis, op familiebezoek. 'Ik werd gebeld door een agent uit Amsterdam die mij namens de burgemeester een brief wilde overhandigen. Ik kon niet snel naar de stad en nadat hij me vroeg te gaan zitten, las hij me de brief voor. Ik werd naar een andere werkelijkheid gezogen. Ons kind, misbruikt. Misbruikt door de man die hem verzorgde op crèche, misbruikt door de man die bij ons thuis op hem paste.'

Diezelfde avond gaat Thom naar de informatiebijeenkomst voor ouders in het Amsterdamse hotel The Grand. 'Het meest staan me de schrikachtige blikken van andere ouders bij, de schok van de mededeling over het misbruik, de foto van Robert en de omvang van de operatie. Ik keek naar die grote foto en probeerde in de ogen van Robert iets te lezen dat me zou helpen te verklaren waarom hij zich aan onze zoon vergrepen had. Tijdens de bijeenkomst kregen we ook een papiertje mee, een lijstje met do's en dont's van wat we in dit stadium vooral wel of niet moesten doen. Niet meteen met je kind bespreken, lees je dan of: geen vragen stellen. Tjee...'

Niet kunnen beschermen

De dag erna volgt de aangifte en hoort Thom dat zijn zoon ook verkracht is door Robert M. 'Tot dat moment giste ik naar wat er met Tim gebeurd was. Hoopte ik nog dat het mee zou vallen. Die hoop werd vanaf dat moment vervangen door beelden in mijn hoofd. Beelden van wat Robert bekend had over wat hij met onze zoon gedaan had. Ik kreeg een groot medelijden met ons mannetje. Wij hadden hem in handen gegeven van iemand die we vertrouwden, bij wie hij veilig had moeten zijn. Zonder dat wij hem konden beschermen is onze zoon tijdens zijn eerste en tweede levensjaar geschonden, bezoedeld, bevlekt, binnengedrongen, geweld aangedaan. Wij hebben dat niet voorkomen, wij waren er niet om hem te beschermen.'

'Ons werd die dag uitgelegd dat er bij 90% van de jonge kinderen, fysiek niets teruggevonden wordt van het misbruik'

Diezelfde week keren Louisa en Tim terug naar Nederland en moeten alle kinderen naar het AMC. Thom: 'Dat was echt een paniekmoment. Er moest onderzocht worden of de kinderen gezond waren; hebben ze geen soa's of aids? Tim werden ook tekeningen getoond, kinderen die in bed liggen, met een volwassene en van lichaamsdelen. Een soort test, ik denk dat ze een reactie bij hem zochten. Die gaf hij op dat moment niet en toch is Tim zo ernstig mishandeld. Ons werd die dag uitgelegd dat er bij 90% van de jonge kinderen, fysiek niets teruggevonden wordt van het misbruik.'

In de rouw

Louisa herinnert zich weinig van die periode: 'Ik was een soort zombie en weet niet eens meer wat ze in het AMC verder nog zeiden, of ze een bepaalde therapie voor ons en Tim aanraadden of niet. Na de Kerst lieten we de eerste echo van ons tweede kindje maken, ik moet bekennen dat ik bang was dat de baby dood zou zijn. Ik sliep niet, kon niet eten en huilde veel. Tegelijk probeerde ik mijn verdriet voor Tim te verbergen, zodat hij niets zou merken. Ik voelde me een vreselijk slechte moeder.'

'Je was als het ware minder beschikbaar voor Tim,' reageert Thom. 'Terwijl je er juist moet zijn; fysiek en mentaal. Een moeder is zo belangrijk voor zo'n jong kind. We probeerden alles zoveel mogelijk door te laten gaan: business as usual. Maar Louisa was zwanger, we hadden zoveel verdriet: eigenlijk waren we in de rouw. Dat merkten we ook aan Tim; hij was opstandig.'

Een tijdje daarna worden Thom en Louisa, samen met enkele andere ouders, uitgenodigd voor een bijeenkomst bij een GGZ-instelling. Louisa: 'Zoveel vragen: wat heb je meegemaakt, hoe wil je verder, wat heb je nodig. Tjee, dat wisten we niet, we verkeerden nog in een shock, waren hypergevoelig en zo emotioneel. Deze vragen kwamen te vroeg. 'Toch besluiten Louisa en Thom samen in therapie te gaan; ze willen stevig zijn voor Tim. 'De therapeute zei al snel dat we voor Tim een boek over het misbruik moesten maken, zodat we hem konden vertellen wat hem overkomen was. Daar waren we nog helemaal niet aan toe, het ging ons te snel.'

Beelden op internet

Dan vertellen familierechercheurs in februari 2011 dat ze beelden gevonden hebben en Tim blijkt een van de kinderen te zijn die het meest misbruikt is.

Thom: 'Het gaat om wel 400 beelden. Opgenomen in ons eigen huis. Rondgestrooid op internet. Beelden met details van hoe onze zoon misbruikt werd. Robert heeft zo'n vijftien keer bij ons thuis opgepast en iedere keer misbruikte hij Tim. Van friemelen tot verkrachten: alles heeft hij gedaan. De shock van die beelden, te weten hoe en hoe vaak Tim misbruikt was. Al deze details waren voor ons een alarmsignaal. Als hij zo systematisch misbruikt was, moet de ervaring in hem zijn achtergebleven dachten we. Hoewel Tim nog niet zo goed kon praten in de periode dat hij misbruikt werd, had Robert wel door dat hij verbaal sterker werd. Hij hield er rekening mee in hoe hij Tim misbruikte. Liet zijn piemel bijvoorbeeld niet zien.' Louisa: 'Zegt hij...'

Ze vervolgt: 'De laatste keer dat Tim misbruikt werd, was op mijn verjaardag. Met een vriendin ging ik uit eten en Robert paste weer op. Later herinnerde ik me dat Tim wel eens "Robert, nee!" zei, als hij kwam oppassen. Maar dat was ook in een periode dat hij moeite had met afscheid nemen. We zochten er niets achter; dat hebben zoveel kinderen op die leeftijd dachten we.

Ik krijg nog altijd een nare smaak in mijn mond, als ik foto's uit die tijd bekijk. Of wanneer onze tweede kind nu Tim's kleertjes draagt, van toen hij net zo oud was. De commode waarop het gebeurde hebben we ook niet weggedaan, net als de bank waarop hij misbruikt werd. Maar dat is ook de bank waarop hij geboren is. Dingen hebben geen geschiedenis en met het wegdoen van die spullen, poetsen we het misbruik niet weg. Misschien doen we het nog wel en gooien we al die spullen zo het raam uit.'

Geen stempel

Thom: 'Toen we hoorden hoe erg en hoe vaak Tim misbruikt was hebben we in één dag besloten te verhuizen en een andere therapeut te zoeken. Eerst wilden we niet naar een ander huis; dan geef je toe of zo. Maar die beelden... een tweede kindje op komst... Mijn ouders gaven ons een zetje, keken ons doordringend aan en zeiden: 'Ga verhuizen, ga alsjeblieft verhuizen.'

Louisa: 'Het is fijn dat we dat gedaan hebben. In deze buurt weet niemand wat er gebeurd is, ook op Tim's nieuwe school hebben we niets verteld. We willen niet dat hij een stempel krijgt en als het nodig is, kunnen we het altijd nog vertellen.'

'Het KJTC voelde meteen als een thuis; warm. Ik verheugde me op elk bezoek; een moment dat ik kon huilen, schelden'

Ondertussen zocht Thom naar meer informatie. Naar verhalen, cases van jonge kinderen die net als Tim systematisch misbruikt waren en uit gezinnen komen waar geen verdere problemen aan de orde zijn. 'Ik vond niets, helemaal niets.'

Via hun advocaat, Richard Korver, komen ze uiteindelijk uit bij het Kinder- en Jeugdtraumacentrum (KJTC) in Haarlem, het is inmiddels maart 2011. Louisa: 'Het voelde meteen als een thuis; warm. Ik verheugde me op elk bezoek; een moment dat ik kon huilen, schelden. We merkten dat ze ons echt begrepen. Nu hebben we het met best veel mensen gedeeld, niet met jan en alleman, maar enkele familieleden, vrienden. Ergens is dat een belasting voor hen en daarmee ook weer voor ons. Wij waren vaak al een stap verder en je zit daar dan toch weer met huilende mensen. Dat maakt niet uit, dat is soms ook wel weer prettig of zo. We maakten ook mee dat enkelen nu pas durfden te vertellen dat ze zelf misbruikt waren. Dat komt er ook nog bij.'

Geen tijd te verliezen

Thom: 'We wilden een plek waar we terecht konden als we dat nodig hadden. Ook voor later. Tim groeit op, en zowel hij als wij, maken fases door waarin je een ander soort ondersteuning nodig hebt.' Louisa en Thom beginnen met GZ-therapeute Jiska aan een behandeling: 'We wilden sterker en steviger worden, zodat we er voor Tim konden zijn. Tempo en continuïteit zijn belangrijk. We konden stap voor stap gaan.'

'Al voelde ik in het begin wel paniek,' herinnert Louisa zich. 'We kunnen geen tijd verliezen vond ik, het duurt te lang; ik moet mijn kind 'schoon' maken.' Thom: 'Ik kan me voorstellen dat mensen denken dat zo'n therapie een druk op je relatie legt, misschien is dat ook een angst die mensen hebben en daardoor niet in behandeling gaan. Hoewel Louisa en ik allebei anders reageerden, anders verwerkten, accepteerden we dat van elkaar en hebben we geen grote conflicten gehad. Aan de ene kant kan ik goed over mijn gevoelens praten, maar als het over iets, diep van binnen gaat, is dat soms wat moeilijker. In die gesprekken was dat makkelijker, er is een soort van verleiding dat te kunnen doen en je belast er niemand mee.'

Louise volgde, naast de reguliere sessies, ook een aantal Eye Movement Desensitization and Reprocessing (EMDR)-behandelingen bij het KJTC. 'Ik zag beelden van Tim: Tim in de slaapzaal op de crèche, Tim die zei 'mama, nee'. Ik moest in het licht kijken en het beeld beschrijven. Kom op dacht ik, ik ga niet huilen en dan toch... dat is echt heel gek, heel vreemd en bijzonder. Het heeft me echt geholpen.'

Verstoorde ouder-kindrelatie

Zo'n acht maanden focust de behandeling van GZ-therapeute Jiska op Thom en Louise. Daniëlle, een kindertherapeute, komt er bij. Tim wordt af en toe geobserveerd. Thom: 'Ze observeerden hem via speltherapie en constateerden dat er sprake was een verstoorde ouder-kindrelatie. Dat is nogal wat om te horen. Dan beseft je dat het helemaal mis kan zijn met je kind. Het heeft me veel tijd gekost eer ik dat wilde ervaren.'

'Voortdurend vroeg ik me af of het misschien door iets anders kwam, of zijn gedrag nou normaal of abnormaal was. Tegelijk is het goed; Jiska en Daniëlle zien dingen in ons kind die wij niet zien. Zo ging hij te makkelijk met vreemden mee, ook bij het KJTC. We dachten dan: "wat leuk, wat hebben we toch een sociaal kind." Maar dat was niet zo. Hij vertrouwde ons niet, daardoor ging hij "alleen" de andere volwassenen tegemoet. Tijdens de speltherapie werd ook zichtbaar dat Tim een situatie wilde beheersen, dominant was, maar je niet in de ogen keek. Jiska en Daniëlle legden ons uit dat dit betekende dat Tim gespannen was, zenuwachtig.'

Praten over het misbruik

Na een reeks van sessies met ouders, therapeuten en kind, lijkt de situatie stabiel te zijn. Ondertussen wordt hun tweede kind geboren en rond november 2011 bouwen ze de behandeling bij het KJTC langzaam af.

'Ergens hadden we misschien nog wel de hoop dat Tim zich niets zou herinneren,' zegt Thom. Hij sprak toen ook nog niet over het misbruik,' vult Louisa aan. 'Tot die ene avond dat ik hem in bad deed. Het viel me op dat zijn billetjes wat rood waren. Heb je hard geveegd vroeg ik? Nee, zei hij: Ik ben op de fietspomp gevallen. 'Fietspomp?' Nee, er was een man op de crèche, die heeft met de fietspomp in mijn billen lopen vechten. 'Ik begreep het eerst niet, tot ik me realiseerde: je praat over het misbruik. Mijn god.'

Thom: ‘We probeerden zo koel en rustig mogelijk te blijven en zeiden tegen Tim: “Als papa en mama dit hadden geweten, hadden we het gestopt. Want dit mag niet. Dit is fout.”

‘Planten we dingen in zijn hoofd? Maken we een probleemkind van hem? Daar was ik huiverig voor. Specialisten zijn er overigens ook niet echt duidelijk over wat een kind nou wel of niet weet. Dat hielp ook niet’

De behandeling bij het KJTC wordt vervolgens geïntensiveerd. Jiska en Daniëlle adviseren Louisa en Thom om Tim toch te vertellen wat hem overkomen is. ‘Ik wilde het zo snel mogelijk doen,’ herinnert Louisa zich. ‘Hoe eerder hoe beter. Tim groeit zo snel op, nu is hij nog jong en kan ik mijn kind nog redden.’ Thom twijfelt nog: ‘Ik was bang dat we hem extra zouden belasten. Planten we dingen in zijn hoofd? Maken we een probleemkind van hem? Daar was ik huiverig voor. Specialisten zijn er overigens ook niet echt duidelijk over wat een kind nou wel of niet weet. Dat hielp ook niet. Ik had tijd nodig: je weet eenvoudigweg niet wat het effect van het vertellen op je kind is en hebt daarmee een hele verantwoordelijkheid.’

Lange tijd bespreken de ouders wat ze zullen doen en Jiska en Daniëlle adviseren Louisa en Thom een verhaal te schrijven, met tekeningen en zo samen een boekje voor Tim te maken, dat ze hem kunnen voorlezen. Thom: ‘We hebben er veel over gepraat, maar dat we het zo konden doen, met het schrijven van een verhaal, daar was ik het mee eens. Louise: ‘Maar hoe schrijf je zo’n verhaal nu vroegen we ons af? Welke details vertel je wel en welke niet?’

Daniëlle liet ons haar boek lezen, over het eendje Sonnie. Een eendje dat op een plas speelt met zijn vriendjes, er komt een grote eend en die raakt Sonnie overal aan en dat doet hem pijn. Sonnie durfde niets te vertellen aan zijn ouders en raakt zijn gevoel kwijt. Een ander eendje zag wat er gebeurde en vertelt het aan de moeder van Sonnie. Zijn moeder is hem op een lieve manier weer gaan aaien en Sonnie kreeg zijn gevoel en glans weer terug. Dat verhaal heeft ons erg geraakt. Het is geen verhaal met alleen kommer en kwel. Er zit wel verdriet in, maar het komt ook weer goed.

Tim had zelf ook behoefte aan een happy end. Dat bleek wel tijdens de sessies met ons drieën. Hij tekende de zon, ons gezin met hartjes erbij. Het verhaal van Sonnie hebben we aan hem voorgelezen. Hij vond het een leuk verhaal. Ik denk dat het voor kinderen ook een goed verhaal is: eenden zijn geen echte mensen.’

Thom: ‘Het verhaal over het eendje gaf ons een mooie structuur voor ons eigen verhaal. Alleen is dat verhaal zoveel zwaarder, dat gaat over ons.’ Louisa en Thom schrijven het verhaal, laten het liggen, passen het weer aan en Louisa maakt er tekeningen bij. Met Jiska en Daniëlle bereiden ze voor hoe ze het boekje voorlezen aan Tim.

Jiska en Daniëlle leggen het aan hem uit: ‘Je ouders hebben een verhaal geschreven; een verhaal over jou. Er zijn jou niet zulke leuke dingen overkomen.’ Thom: ‘In de behandelruimte bouwden we een huisje van grote, vrolijk gekleurde blokken. Daar gingen we met z’n drietjes in zitten. Tim tussen ons in. Ik heb het verhaal rustig voorgelezen. Vertelde hem hoeveel zijn ouders van hem elkaar hielden, dat hij werd geboren en dat we zoveel van hem hielden. Maar dat er ook een meneer was geweest die hem pijn gedaan had.’

Boze ogen

‘Nadat we het verhaal voorgelezen hadden, liep Tim weg uit het huisje. Daniëlle zag dat hij tegen iets aan schopte. Hij was boos. Ze vroeg of hij wilde tekenen, op grote krijtmatten op de grond. Hij pakte het krijt, begon te tekenen, snel, met zoveel boosheid... Ik wist niet dat hij zó boos was. Zag ook niet wat hij tekende. Tot hij klaar was. Enorme boze ogen. Het was Robert.’

Samen met zijn ouders gooit Tim zandzakjes op Robert. Louisa: ‘En wij maar roepen: ‘je mag niet aan ons kind komen! ‘Thom: ‘Hij heeft het gezicht toen zelf fanatiek uitgeveegd. Ik vroeg nog: zal ik je helpen? “Nee, papa, ik kan het alleen.”

‘De dag dat hij ging praten, was verschrikkelijk, maar ook goed. Een opluchting: het is eruit. We kunnen er over praten, we zijn weer samen. Ik weet dat jij het weet, jij weet dat ik het weet.’

‘Daarna wilde hij zelf een andere tekening maken. Hij tekende ons vieren, de hele familie. Lachend, met hartjes om ons heen, om ons allemaal... Vervolgens hebben we hem, tussen ons in, gewiegd in een dekentje. Jezus, daar heb ik me toch een partij staan janken. Aan de ene kant vond ik het een fijn moment: hij lag daar in het dekentje en wij zwiepten hem samen heen en weer. Maar ik wilde ook mijn emoties enigszins in bedwang houden. Over de rand van het dekentje, keek hij me met zijn grote ogen aan. Voor mij was dat een heel belangrijk moment; hij zag hoe verdrietig ik was.’

‘Later, toen hij ons tekende zei hij: Papa, is er nu wel.’ Louisa: ‘Dit gebeurde allemaal in zo’n 50 minuten. In zo’n sessie kon Tim stappen zetten, waar je als volwassene misschien jaren voor nodig hebt. Die ene sessie heeft mij geholpen weer in contact te zijn met mijn kind. Niet dat ik het kwijt was, maar ik wist dat ik het niet aankon om zo’n geheim te bewaren: het voelde als een ding tussen ons in. De dag dat hij ging praten, was verschrikkelijk, maar ook goed. Een opluchting: het is eruit. We kunnen er over praten, we zijn weer samen. Ik weet dat jij het weet, jij weet dat ik het weet.’

Kort daarna besluiten Louisa, Thom en Jiska en Daniëlle de behandelingen voorlopig te stoppen. Behalve dat Tim is gaan praten over het misbruik, is hij ook lichamelijk ontspanner. Thom: ‘Hij wilde ons wel aanraken, maar wilde niet graag aangeraakt worden. We hebben nog een sessie gehad bij het KJTC, die echt over aanraken ging. Nu merk ik dat hij zich meer over geeft met het knuffelen. Als hij bij me ligt, voel ik hem helemaal ontspannen en dat is lang niet zo geweest.

Alleen naar een feestje

Inmiddels gaat Tim naar de basisschool, leert fietsen en speelt in de buurt. En dat is best moeilijk vinden Louisa en Thom: ‘Er is bij de speeltuin geen pedo die ik niet in de gaten heb. Laatst vroeg hij me waarom hij niet alleen kan fietsen. Ik heb hem uitgelegd dat ik hem dan niet kan zien en bang ben dat er iets met hem gebeurt. Vertel hem dat als er iemand naar hem toekomt en het niet goed voelt, hij moet gillen: mij moet roepen en niet stil moet blijven staan. Kleine kinderen kunnen nog niet alles tegengaan.’

Thom: ‘Hij is ook voor de eerste keer alleen naar een verjaardagspartij geweest. We hebben hem achtergelaten met een moeder en veel kinderen. Hmmm, dacht ik, wordt er wel goed voor hem gezorgd? Dus ja, ik vind het ook lastig. Er is een meisje dat steeds vraagt of hij komt spelen. Hij zegt dat hij daar niet alleen wil spelen. Aan de ene kant denk ik, kom op, gewoon meegaan. Maar als hij niet wil, dan hoeft hij niet. We lopen niet als

makke schapen achter hem aan, maar moeten wel zijn grenzen respecteren, dat is hij immers net weer aan het leren.'

Verantwoordelijkheid en alertheid

Ouders moeten zich bewust zijn van de gevaren en risico's, vinden Louisa en Thom: 'Het gaat om een scherp oordeelsvermogen. Misbruik komt nu eenmaal voor en er zijn signalen: die moet je in de ogen kijken. Dat geldt ook voor scholen; je kunt problemen niet buiten de deur houden. We leven in een samenleving met minder sociale controle en het is belangrijk dat seksuele ontwikkeling ook in de klas besproken wordt, zonder al te veel wantrouwen. Dan worden kinderen zelf ook alerter.'

Louisa: 'Naast de verantwoordelijkheid van ouders, hebben kinderdagverblijven, scholen en mensen die met kinderen werken ook een verantwoordelijkheid. In Duitsland had Robert M. al in de gevangenis gezeten voor het bezit van kinderporno en een moeder heeft in Nederland jaren geleden al een melding gemaakt. Daar is niets mee gedaan. Maar met kinderen kun je geen risico's nemen.'

Tim is er eigenlijk best goed uitgekomen vinden Louisa en Thom, terwijl hij tot de groep van meest misbruikte kinderen behoort. Louisa: 'Misschien zijn er mensen die in staat zijn het zonder behandeling te doen. Dat is moeilijk te zeggen, maar voor ons was het helend. Ik denk dat veel mensen sceptisch over therapie zijn, of bang wat het allemaal losmaakt. Veel mensen gaan gewoon door, de vraag is: tegen welke prijs?'

'Er gaat zoveel energie naar het bewaren van een geheim en het controleren van emoties. We hopen dat mensen misschien wel sneller toch hulp zoeken, als ze weten hoe goed het kan zijn. Ons heeft het hoop gegeven: we hebben gezien dat ons kind weerbaar is. Het leven is zo sterk in hem; hij wil door.'